

religge mere end tilstrækkelig viden på dette punkt. Dette argument ville i alt fald kun være fuldtud holdbart, hvis man også havde i sinde at foretage prøvesprængninger i atmosfæren, og vi går ud fra, at de magter, som har tilbudt den begrænsede prøvestop-aftale, ikke vil vende tilbage til at foretage kernevåbenprøvesprængninger i atmosfæren, yderligere håber vi og henstiller indtrængende, at de stater, der foretager sprængninger i luften vil kunne se sig i stand til at ophøre med denne praksis, om ikke for andet så af den grund, at det meget vel vil afhænge af samstemmigheden blandt alle kernevåbenmagterne, om bestræbelserne på at opnå et fuldstændigt prøvestop vil lykkes.

Når jeg er gået noget i detaljer med hensyn til de mulige argumenter imod et fuldstændigt prøvestop, er det fordi dette spørgsmål spiller en ganske tydelig og væsentlig rolle i forbindelse med verifikationsspørgsmålet, som jeg skal komme ind på om lidt.

Jeg skal nu komme ind på de argumenter, der taler stærkt til fordel for et fuldstændigt prøvestop.

Det ville bidrage til almindelig afspænding. På et tidspunkt, hvor den internationale situation som helhed synes at berettige til en forsigtig optimisme, vil enighed i dette vigtige spørgsmål kunne frembringe en psykologisk reaktion, som igen ville kunne bidrage til yderligere at forbedre forholdet mellem landene.

Endvidere ville et fuldstændigt prøvestop styrke ikke-spredningsaftalen. Direkte, fordi en kernevåbenstyrke ikke kan udvikles uden prøvesprængninger, og indirekte fordi det for de stater, der ikke besidder kernevåben, og som har påtaget sig særlige forpligtelser og begrænsninger, ville være et opmuntrende tegn, hvis kernevåbenmagterne selv var indstillet på at acceptere kendelige begrænsninger med hensyn til deres virksomhed på kernevåbenområdet. Og af begge disse grunde ville et fuldstændigt prøvestop måske kunne motivere de stater, som endnu ikke har tiltrådt ikke-spredningsaftalen til at overveje at gøre dette.

Yderligere tager vi i betragtning, at når der først er opnået enighed om et fuldstændigt prøvestop, vil der ikke opstå økologiske farer eller komplikationer som følge af

unødvendige eller nytteløse kernesprængninger.

Sammenligner man de fordele, som det internationale samfund i almindelighed ville opnå ved et fuldstændigt prøvestop, med de betænkeligheder, som stadig måtte gøre sig gældende, må jeg mene, at en sådan sammenligning klart vil falde ud til fordel for et fuldstændigt prøvestop.

Vi ved naturligvis alle udmærket godt, at visse divergerende synspunkter vedrørende verifikationsproblemerne stadig står i vejen for opnåelsen af enighed om et fuldstændigt prøvestop.

Blandt de forskellige verifikationsmidler har seismiske metoder i lang tid været genstand for største opmærksomhed, og med rette, for de er sandsynligvis de mest pålidelige. Hertil kommer, at de seismiske metoder stadig forbedres, således at de med større og større sikkerhed kan registrere og definere seismiske begivenheder. Der er dog grænser for denne sikkerhed, og det vil der blive ved med at være i en overskuelig fremtid. Men hvis der under bindende regler kunne organiseres et udstrakt internationalt samarbejde om indsamling af oplysninger vedrørende seismiske begivenheder og om fortolkningen deraf, ville en sådan ordning føre langt frem mod at tilfredsstille de berettigede krav om pålidelige sikkerhedsforanstaltninger mod uopdagede overtrædelser af et fuldstændigt prøvestop.

Herudover findes der en række ikke-seismiske verifikationsmidler: kontrol ved hjælp af satelliter, aflytning af radiomeddelelser, inspektion på stedet, samt andre midler, der sommetider eufemistisk betegnes „traditionelle“. Man skulle tro, at anvendelsen af et bredt udsnit af disse ikke-seismiske metoder ville lukke alle smuthuller, som seismisk detektion alene formenes at ville efterlade. I denne forbindelse er det vigtigt at erindre, at selv om alle de kendte detektionsmetoder indgik i en fuldstændig prøvestop-aftale, ville der ikke være 100 pct. garanti mod skjulte afprøvninger af kernevåben.

For os at se må opgaven være den at nå til enighed om verifikationsmetoder, der vil gøre sandsynligheden for opdagelse af kernevåbensprængninger så stor, at det måtte forekomme politisk uacceptabelt for enhver magt at forsøge at omgå et prøvestop. Og